

Analyse peger ikke på højere kalvedødelighed i ammetantesystemer

2026-06-09

Optional[© Kvæg - Artiklen er ophavsretligt beskyttet og må ikke videreformidles eksternt.]

Alle artikler er beskyttet efter loven om ophavsret og må derfor ikke videreformidles eksternt. De må internt kun deles med andre registrerede brugere af ydelser leveret af Retriever Danmark A/S. Al lagring og øvrig videreformidling må kun finde sted efter skriftlig aftale med Retriever Danmark A/S eller det pågældende medie.

[Klik her for at læse artiklen.](#)

Analyse peger ikke på højere kalvedødelighed i ammetantesystemer

Trods større risiko for smitte er den gennemsnitlige kalvedødelighed ikke højere på 8 bedrifter med ammetantesystem end hos traditionelt opstaldede kalve.

Af Maja W. Bertelsen,
mabe@icoel.dk

Ammetantesystemer vinder stille og roligt frem i økologiske malkekvægsbesætninger, og det er især drevet af landbrugernes:

- ▶ fokus på dyrevelfærd
- ▶ fokus på forbrugernes forventninger
- ▶ ønske om en mere fleksibel og rational arbejdsbyrde

I ammetantesystemer kan stalden ikke desinficeres ligesom en traditionel kalve-

boks kan, og der er i højere grad blandet dyr i forskellige aldersgrupper. Det kan potentielt øge risikoen for smitte og skader hos kalvene, som i sidste ende kan føre til en øget dødelighed.

En ny analyse har set nærmere på kalvedødeligheden et år efter at otte besætninger har taget et ammetantesystem i brug, og sammenlignet

resultaterne med tilsvarende økologiske besætninger med traditionel kalvepasning.

Datagrundlag og metode

Analysen er baseret på data fra otte besætninger, der alle har indført ammetantesystem i perioden 2019-2022. Besætningerne varierer både i størrelse, ydelsesniveau og i den praktiske udformning af ammetantesystemet herunder antallet af kalve per ammetante, varigheden af ko-kalv-kontakten og valg mellem nykælvere eller ud-

sætterkøer som ammetanter. Hver af de otte ammetantebesætninger er matchet med fire-fem kontrolbesætninger af samme størrelse og med tilsvarende ydelsesniveau, i alt 38 kontrolbesætninger.

Data for kalvedødeligheden stammer fra Kvægdata-basen og er trukket af Seges. Analysen omfatter udelukkende kviekalve, da management af tyrekalve varierer betydeligt mellem besætninger og ofte indebærer tidlig afgang fra bedriften. Kalvedødelighed er op-

Fakta om undersøgelsen

- 8 økologiske besætninger med ammetanter
- Sammenlignet med kontrolgruppe
- Ingen signifikant forskel i dødelighed (dag 1-30 eller 1-180)
- Meget bedriftsafhængige resultater

Antallet af kalve pr. ammetante varierer mellem de undersøgte bedrifter. Foto: Arkiv, Peter W. Mogensen

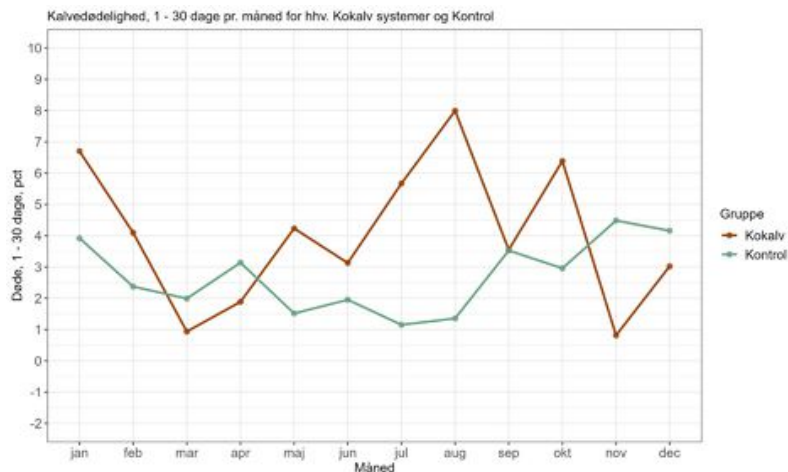
gjort som andelen af døde eller aflivede kalve i forhold til det totale antal af kalve og er beregnet både for perioden 1-30 dage og 1-180 dage efter fødsel. Eksporterede kalve indgår kun frem til eksporttidspunktet.

Dødeligheden er ikke højere i ammetantesystemer

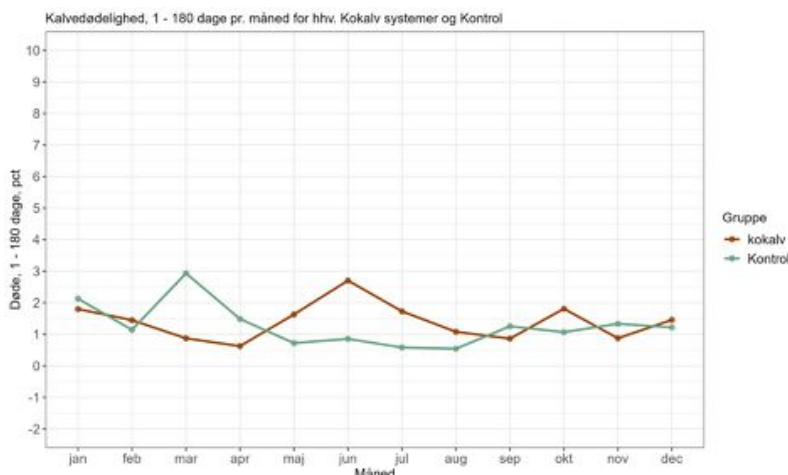
Samlet set viser analysen, at kalvedødeligheden for kviekalvene i de undersøgte ammetantesystemer ikke adskiller sig fra sammenlignelige økologiske besætninger med traditionel kalvepasning – hverken i de første 30 dage eller frem til 180 dage efter fødsel. Med andre ord tyder resultaterne på, at ammetantesystemer kan implementeres uden øget tab af kviekalve, men data fra den enkelte bedrift understreger, at dødeligheden både kan falde og stige efter overgang til ammetanter, og dermed er meget bedriftsfhængigt.

Data for kalvedødelighed i de første 30 dage efter kælvning (Figur 1) viser ingen signifikant forskel mellem ammetantesystemer og kontrolbesætninger. Kontrolgruppen (med grønt) følger det velkendte sæsonmønster med højere dødelighed i vintermånederne. I ammetantesystemerne (med brunt) er forløbet mere ujævnt, og der ses en højere dødelighed i sommermånederne, men datagrundlaget er begrænset og variationen mellem besætninger stor.

Ser man på perioden 1-180 dage efter kælvning (Figur 2), udlignes forskellene yderligere. Her er der heller ingen signifikant forskel mellem grupperne, og sæsoneffekterne spiller en mindre rolle, da ældre kalve generelt er mere robuste.

Figur 1 - Kalvedødeligheden dag 1-30 for henholdsvis ammetantesystemer (kokalv) og kontrolgruppen med traditionel kalvepasning er ikke signifikant forskellig tværs over året. Foto: Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Figur 2 - Kalvedødeligheden dag 1-180 for henholdsvis ammetantesystemer (kokalv) og kontrolgruppen med traditionel kalvepasning er ikke signifikant forskellig tværs over året.

Betydning for praksis

Både dyrevelfærd og økonomi påvirkes af kalvedødeligheden. Hver tabt kviekalv repræsenterer et velfærdstab, men også et direkte tab af en fremtidig malkeko og et tab af de omkostninger, der allerede er investeret i koen under drægtighed og i kalvens tidlige liv.

Analysen påviser som sagt ikke en øget dødelighed i ammetantesystemer sammenlignet med traditionel

pasning, og det peger på, at systemet – når det håndteres korrekt – ikke indebærer en ekstra økonomisk risiko på dette område. Den observerede tendens til højere sommerdødelighed bør dog give anledning til særlig opmærksomhed omkring management, især i relation til græsning, tilsyn og beskyttelse af små kalve.

Datamaterialet er dog begrænset, og resultaterne skal derfor tolkes med for-

sigtighed, men er i overensstemmelse med en undersøgelse lavet af Københavns Universitet i projektet "Sundhed i ko-kalv systemer med ammetanter". Her peger de også på forskelligheden fra bedrift til bedrift, hvor nogle oplever en fremgang i sundhed og dødelighed, mens andre oplever det modsatte.

Artiklen er udarbejdet med støtte fra Grøn Fond – finanslovsmidler.